

Pla de Mesures Antifrau

Març 2022

Pla de mesures antifrau exigít a les entitats que participen en el Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR).

Basat en l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, del Ministeri d'Hisenda, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR).

ÍNDIX AUTOMÀTIC

Introducció normativa	3
Criteris per a la realització del Pla de mesures antifrau	4
Conflicte d'interès	5
- Previsió del conflicte d'interès	5
- Mesures a adoptar en conflictes d'interès	7
Previsió i lluita contra el frau i corrupció	8
El cicle antifrau	8
1- Previsió	9
2- Detecció	11
3- Correcció	12
4- Persecució	13
Checklist d'autoavaluació per a entitats beneficiàries	14
Descripció dels procediments destinats a garantir mesures antifrau eficaces i proporcionades	16
Política de lluita contra el frau	16
Declaració institucional	17
Àmbits d'actuació	18
Previsió	18
Detecció	21
Notificació	23
Correcció	24
Persecució	24
Equip antifrau	25

Procediment per a abordar el conflicte d'interessos	26
Primer diagnòstic de riscos	27
Indicadors de frau	27
Mesures antifrau.....	40
Fase prevenció.....	40
Fase detecció	41
Correcció i persecució.....	44
Annex I: Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).....	45
Annex II: Bateria d'indicadors de frau	47
Annex III: Documents de suport	52

INTRODUCCIÓ NORMATIVA

L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, del Ministeri d'Hisenda, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), estableix l'obligació de realitzar un Pla de mesures antifrau en 90 dies des de la publicació d'aquesta Ordre a aquelles entitats beneficiàries i/o gestores dels fons de recuperació europeus. Aquesta exigència ve donada per l'article 22 del Reglament (UE) 241/2021 del Parlament europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021 pel qual s'estableix el mecanisme de recuperació i resiliència.

No obstant això, és una obligació que s'exigeix però que permet a l'entitat obligada a realitzar el Pla de la forma que millor considere, sempre que garantisca una prevenció, detecció, correcció i persecució de possibles elements de frau o conflicte d'interès.

Per a això, l'Ordre estableix **dos instruments de suport:**

— Annex II.B.5. Un qüestionari d'autoavaluació relatiu a l'estàndard mínim, perquè l'entitat obligada pugui avaluar el nivell de compliment de les mesures que té ja integrades, a més de donar exemples d'aquelles mesures que podrien incloure's.

— Annex III.C. Orientació sobre mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos, que permet a les entitats conèixer quin tipus de mesures poden incloure en els seus plans.

Aquesta obligació es troba també arrel·legada en la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP) que en l'article 64 "*Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos*"¹ arrel·lega l'obligació que els òrgans de contractació han de prendre les mesures adequades per a lluitar contra el frau, el

¹ **1.** Els òrgans de contractació hauran de prendre les mesures adequades per a lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i prevenir, detectar i solucionar de manera efectiva els conflictes d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació amb la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i la igualtat de tracte a totes les persones candidates i licitadores.

2. A aquest efecte el concepte de conflicte d'interessos abastarà, almenys, qualsevol situació en la qual el personal al servei de l'òrgan de contractació, que a més participe en el desenvolupament del procediment de licitació o pugui influir en el resultat d'aquest, tinga directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que poguera semblar que compromet la seua imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació..

Aquelles persones o entitats que tinguin coneixement d'un possible conflicte d'interès hauran de posar-ho immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació.

favoritisme i la corrupció, i prevenir, detectar i solucionar de manera efectiva els conflictes d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació amb la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència, i garantir la transparència en el procediment i la igualtat de tracte a totes les persones candidates i licitadores.

No obstant això, aquesta obligació no s'ha complert de manera generalitzada, per la qual cosa aquesta ordre ministerial estableix aquest incentiu per a l'accés al finançament que contemplen els fons Next Generation EU, que a més és necessària per a donar compliment a la normativa europea en aquesta matèria.

L'ordre ministerial deixa l'elecció de les mesures més adequades segons el parer de l'entitat que assumisca la gestió i estableix una sèrie de requisits mínims a integrar en el Pla. Estableix les següents mesures com a obligatòries:

- Avaluació de risc, impacte i probabilitat de frau en els processos relacionats amb el PRTR. L'avaluació requerirà una revisió periòdica anual o bianual (segons el risc) i també quan s'haja detectat un frau o hi haja canvis significatius en els procediments o en el personal.
- Disponibilitat d'un procediment per a abordar els conflictes d'interessos detectats.
- Emplenament de la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI). Respecte a aquesta última es pot accedir a un model en l'Annex IV de l'Ordre ministerial.

Així mateix, l'ordre fa referència a l'estructura de les mesures a incloure en el Pla, el qual s'articula al voltant de les 4 fases del denominat "cicle antifrau", que són:

A- Prevenció: definir mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per a reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.

B- Detecció: preveure la integració de mesures de detecció ajustades als senyals d'alerta i definir el procediment per a la seua aplicació efectiva.

C- Correcció: definir les mesures correctives pertinents quan es detecte un cas sospitós de frau, amb mecanismes clars de comunicació de les sospites de frau.

D- Persecució: establir processos adequats per al seguiment dels casos sospitosos de frau i la corresponent recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament. A més, haurà de considerar-se el definir procediments de seguiment per a revisar els processos, procediments i controls relacionats amb el frau.

CONFLICTE D'INTERÈS

S'hauran d'integrar procediments relatius a la prevenció i la correcció de situacions de conflictes d'interès conforme al que s'estableix en els apartats 1 i 2 de l'art. 61 del Reglament financer de la UE, que es comenten en el següent apartat.

En particular, haurà d'establir-se com a obligatòria:

- a) La subscripció d'una DACI pe a aquelles persones que participen en els procediments d'execució del PRTR.
- b) La comunicació al superior jeràrquic de l'existència de qualsevol potencial conflicte d'interessos.
- c) L'adopció per aquest de la decisió que, en cada cas, corresponga.

- PREVENCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERÈS

Mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos.

L'article 64 de la Llei de contractes del sector públic assenyala que el conflicte d'interès comprendrà almenys, qualsevol situació en la qual el personal al servei de l'òrgan de contractació, que a més participe en el desenvolupament del procediment de licitació o puga influir en el resultat d'aquest, tinga directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que poguera semblar que compromet la seua imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació.

Ara bé, l'Annex III.C esmentat de l'ordre ministerial, que arreplega la referència a les mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos, incorpora la definició donada per l'article 61 del Reglament (UE,

Euratom) 2018/1046 del Parlament europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió².

Aquest article estableix que existeix un conflicte d'interès quan “quan els agents financers i altres persones que participen en l'execució del pressupost tant de forma directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegem compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seues funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal”.

Aquest concepte ofereix les següents característiques:

- a) És aplicable a totes les partides administratives i operatives en totes les institucions de la UE i tots els mètodes de gestió.
- b) Cobreix qualsevol tipus d'interès personal, ja siga aquest directe o indirecte
- c) Davant qualsevol situació que es “perceba” com un potencial conflicte d'interessos, s'ha d'actuar.
- d) Les autoritats nacionals, de qualsevol nivell, han d'evitar i/o gestionar els potencials conflictes d'interessos.

Quant als possibles actors implicats en el conflicte d'interessos, tindran aquesta consideració:

- a) Les persones empleades públiques que fan tasques de gestió, control i pagament, i altres agents en els quals s'hagen delegat alguna d'aquestes funcions.
- b) Aquelles persones beneficiàries privades, sòcies, contractistes i subcontractistes, les actuacions de les quals siguen finançades amb fons, que puguin actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

Respecte a la classificació dels conflictes d'interessos i atesa la situació que motivaria el conflicte d'interessos, l'ordre segueix la classificació internacional acceptada pels òrgans de prevenció i lluita contra el frau, que permet distingir entre:

² Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió, pel qual es modifiquen els reglaments (UE) núm. 1296/2013, (UE) núm. 1301/2013, (UE) núm. 1303/2013, (UE) núm. 1304/2013, (UE) núm. 1309/2013, (UE) núm. 1316/2013, (UE) núm. 223/2014 i (UE) núm. 283/2014 i la Decisió núm. 541/2014/UE i pel qual es deroga el Reglament (UE, Euratom) núm. 966/2012

- a) Conflicte d'interessos aparent.

Es produeix quan els interessos privats d'una persona empleada pública o beneficiària són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seues funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

- b) Conflicte d'interessos potencial.

Sorgeix quan una persona empleada pública o beneficiària té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que hagueren d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.

- c) Conflicte d'interessos real.

Implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'una persona empleada pública o en el qual la persona empleada pública té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'acompliment dels seus deures i responsabilitats oficials. En el cas d'una persona beneficiària implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'acompliment de les citades obligacions.

- MESURES A ADOPTAR EN CONFLICTES D'INTERÈS

En la fase de prevenció del conflicte d'interessos s'articulen les següents mesures:

a) Comunicació i informació al personal de l'entitat sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i les maneres d'evitar-ho.

b) Emplenament d'una DACI a les persones intervinents en els procediments, i en tot cas, a les següents:

- Responsable de l'òrgan de contractació/concessió de subvenció.
- Personal que redacte els documents de licitació/bases i/o convocatòries.
- Expertes que avaluen les sol·licituds/ofertes/propostes.
- Membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats del procediment.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració ha de realitzar-se a l'inici de la corresponent reunió per totes les persones intervinents en la mateixa i s'ha de reflectir en l'acta.

Igualment, les persones beneficiàries hauran d'aportar emplenada la DACI, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, i hauran de dur a terme activitats que presenten un conflicte d'interessos potencial.

c) Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients dels empleats i empleades (tenint en compte les normes de protecció de dades) o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades («data mining») o de puntuació de riscos (ARACHNE).

d) Aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmica o local) corresponent, en particular, a l'art. 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut bàsic de l'empleat públic relatiu als principis ètics i “deures dels empleats públics. Codi de conducta”, del Títol III, art. 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

S'adjunta com a annex la declaració de conflicte d'interessos que hauran de signar les persones responsables de qualsevol procediment de contractació.

EL CICLE ANTIFRAU

Les entitats que participen en l'execució d'actuacions del PRTR hauran d'aplicar mesures proporcionades contra el frau estructurades al voltant dels quatre elements clau del cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució.

Específicament, l'article 3.1 de la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (d'ara en avant, Directiva PIF) arreplega la definició de frau. En matèria de despeses es defineix el frau com qualsevol acció o omissió intencionada, relativa:

1. A la utilització o a la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons procedents del pressupost general de les comunitats europees o dels pressupostos administrats per les comunitats europees o pel seu compte.
2. A l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tinga el mateix efecte.
3. Al desviament d'aqueixos fons amb altres finalitats diferents d'aquells per als quals van ser concedits al principi.

Adicionalment, l'esmentada directiva indica que els estats membres adoptaran les mesures necessàries per a garantir que el frau que afecte els interessos financers de la Unió constitueix una infracció penal quan es cometen intencionadament, i es concreta un règim sancionador en l'article 7 de la citada Directiva. Cosa que ha sigut transposada al nostre ordenament jurídic mitjançant la Llei orgànica 1/2019, de 20 de febrer, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal per a transposar directives de la Unió Europea en els àmbits financer i de terrorisme, i abordar qüestions d'índole internacional.

S'ha de destacar que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau, de fet, el risc zero de frau no existeix; perquè es done el frau, ha d'haver-hi intencionalitat, encara que és un element que no cal que es done perquè existisca irregularitat.

L'article 1.2 del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95 del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les comunitats europees, estableix que "constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tinga o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats o als pressupostos administrats per aquestes, bé siga mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de

recursos propis percebuts directament per compte de les comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda”.

Així, amb aquest marc jurídic definitori, l'ordre ministerial introdueix les quatre fases de l'anomenat “cicle antifrau”.

1- PREVENCIÓ

Les mesures preventives hauran d'estar dirigides a reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable, i poden incloure:

a) Desenvolupament d'una cultura ètica, basada en aspectes com poden ser:

- El foment de valors com la integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa.
- L'establiment d'un codi de conducta davant el frau que pugui incloure aspectes com: el conflicte d'interès, obsequis, confidencialitat, vies de denúncia (bústia de denúncies i/o enllaç al canal de denúncies del Servei Nacional de Coordinació Antifrau), etc. En aquest punt cal destacar que resulta fonamental salvaguardar la identitat de la persona denunciant enfront dels òrgans implicats en el possible frau.
- Sobre el codi de conducta, aquest ha de ser un codi ètic inequívoc al qual tot el personal ha de declarar periòdicament la seua adhesió, que inclogui aspectes tals com:
 - Conflicte d'interessos: explicació, requisits i procediments per a la seua declaració.
 - Obsequis i política d'hospitalitat: explicació i responsabilitats de compliment per part del personal.
 - Informació confidencial: explicació i responsabilitats per part del personal.
 - Requisits per a la notificació del presumpte frau.
- Declaració d'intencions: una manifestació clara i contundent, que arribi a totes les parts interessades, tant dins com fora de l'organisme de què es tracte, que l'autoritat de gestió posarà tota la seua obstinació a aconseguir els més alts estàndards ètics.
- L'actitud correcta dels llocs més alts: un missatge oral o escrit, provinent de les més altes instàncies de l'autoritat de gestió, que s'espera un comportament ètic tant per part del personal com de les persones beneficiàries (en aquest últim cas, el missatge es pot transmetre a través de les cartes de concessió d'ajudes i els contractes).

b) Formació i conscienciació

Les accions formatives, que han de dirigir-se a tots els nivells jeràrquics, inclourien

reunions, seminaris, grups de treball, etc. que fomenten l'adquisició i la transferència de coneixements. Se centren en la identificació i l'avaluació de riscos, l'establiment de controls específics, l'actuació en cas de detecció de frau, els casos pràctics de referència, etc.

c) Implicació de les autoritats de l'organització, que deuran:

- Manifestar un compromís ferm contra el frau i comunicat amb claredat, que implique una tolerància zero davant el frau.
- Desenvolupar un plantejament proactiu, estructurat, específic i eficaç en la presa de decisions per a gestionar el risc de frau.
- Elaborar un pla d'actuacions contra el frau que es transmeta dins i fora de l'organització la seua postura oficial respecte al frau i la corrupció.
- Repartiment clar i segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament, d'una manera clara, i evidenciar aqueixa separació de forma visible.
- Mecanismes adequats d'avaluació del risc per a totes les mesures gestionades, i deixar evidència d'aquest, a la recerca de les parts del procés més susceptibles de patir frau i controlar-les especialment, sobre la següent base:
 - Identificació de mesures que són més susceptibles del frau, com poden ser aquelles amb alta intensitat, alt pressupost, molts requisits a justificar per la persona sol·licitant, controls complexos, etc.
 - Identificació de possibles conflictes d'interessos.
 - Casos de frau detectats amb anterioritat.
- Sistema de control intern eficaç, adequadament dissenyat i gestionat, amb controls que se centren en pal·liar amb eficàcia els riscos que s'identifiquen. En aquest punt cal incloure l'autoavaluació en la qual l'entitat identifique els riscos específics, el seu impacte i la possibilitat que aquests es produïsquen.
- Anàlisi de dades. Dins dels límits relatius a la protecció de dades, encreuament de dades amb altres organismes públics o privats del sector que permeten detectar possibles situacions d'alt risc, fins i tot, abans de la concessió dels fons.

2- DETECCIÓ

En aquesta segona fase les mesures hauran d'estar adequades als senyals d'alerta i definir un procediment per a la seua aplicació efectiva. Les mesures de prevenció no poden proporcionar una protecció completa contra el frau i, per tant, es necessiten sistemes per a detectar a temps els comportaments fraudulents que escapen a la prevenció.

Per tant, una bona estratègia contra el frau ha de tenir present que pot continuar havent-hi casos, per als quals cal dissenyar i executar mesures de detecció del frau.

Les eines de detecció del frau poden incloure:

a) L'ús de bases de dades com la Base Nacional de Dades de Subvencions (BNDS), eines de prospecció de dades (*data mining*) o de puntuació de riscos (ARACHNE).

b) El desenvolupament d'indicadors de frau (banderes roges) i comunicació d'aquests al personal en posició de detectar-los.

c) L'establiment de mecanismes adequats i clars per a informar de les possibles sospites de frau per aquelles persones que els hagen detectats. Específicament, serà valorat positivament la creació d'una unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures adequades.

En aquesta línia, quan es detecte el frau, resultarà necessari aplicar mesures com les següents:

- Suspendre immediatament el procediment, i notificar-lo al més prompte possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i revisar tots aquells projectes, subprojectes o línies d'acció que hagen pogut estar exposats a aquest.
- Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decidora o executora que li haja encomanat l'execució de les actuacions. En aquest cas d'execució encomanada, serà aquesta la que li'lls comunicarà a l'entitat decidora, qui comunicarà l'assumpte a l'autoritat responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que considere oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'autoritat de control del frau.
- Denunciar, si fora el cas, els fets a les autoritats públiques competents, al Servei Nacional de Coordinació Antifrau –SNCA-, per a la seua valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude.
- Iniciar una informació reservada per a depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.
- Denunciar els fets, si escau, davant el Ministeri Fiscal, quan fora procedent, a l'efecte de la depuració de les responsabilitats penals que es pogueren deduir.

En concret, s'estableix que s'haurà d'evitar els fraus confirmats i els danys que aquests porten associats, a més de corregir aquelles actuacions que siguen simples errors o omissions que hagen pogut confondre's com a sospites de frau. També s'inclou com a obligació de l'entitat afectada avaluar la incidència del possible frau i el seu impacte, ja siga puntual o sistèmic, i sempre que es confirme, retirar els projectes o part dels projectes afectats pel frau i finançats pels aquests fons.

3- CORRECCIÓ

En aquest tercer apartat del Pla, s'inclouran mecanismes de correcció clars de les sospites de frau. La detecció de possible frau, o la seua sospita fundada, com hem vist

en apartats anteriors, comportarà la immediata suspensió del procediment, la notificació de tal circumstància al més prompte possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i la revisió de tots aquells projectes que hagen pogut estar exposats a aquest.

En aquesta fase, serà necessari avaluar la incidència del frau i la seua qualificació com a sistèmic o puntual, amb l'objectiu de corregir aquells procediments que han permès que es produïska aqueix frau, i per descomptat, es retiraran part o la totalitat dels projectes afectats pel frau i finançats per aquests fons.

4- PERSECUCIÓ

En aquesta fase final, s'establiran els processos adequats de seguiment dels casos sospitosos i de recuperació dels fons, i anirà dirigida a la sanció, repressió del frau i/o corrupció, i estableix que al més prompte possible es procedirà a:

- Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades de la mateixa manera que en la fase de detecció, i l'autoritat de control podrà recaptar tota la informació rellevant del cas.
- Denunciar en els casos corresponents els fets punibles davant les autoritats nacionals o de la UE, i/o davant la fiscalia i tribunals competents.

CHECKLIST D'AUTOAVALUACIÓ PER A ENTITATS BENEFICIÀRIES

Basat en l'Annex II.B.5 – de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, del Ministeri d'Hisenda, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR).

Nota: 4 equival al màxim compliment, 1 al mínim.

Autoavaluació realitzada per l'Ajuntament de Paiporta durant el procés d'elaboració del present Pla.

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un "Pla de mesures antifrau" que li permeta a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				x
2. Es constata l'existència del corresponent «Pla de mesures antifrau» en tots els nivells d'execució?				x
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al més alt nivell, on es compromet a lluitar contra el frau?				x
4. Es realitza una autoavaluació que identifique els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que ocorreguen i es revisa periòdicament?				x
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?				x
6. S'imparteix formació que promoga l'ètica pública i que facilite la detecció del frau?				x

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
7. S'ha elaborat un procediment per a tractar els conflictes d'interessos?				x
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per totes les persones intervinents?			X	
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes roges) i s'han comunicat al personal en posició de detectar-los?				x
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?				x
11. Existeix alguna via perquè qualsevol persona interessada pugui presentar denúncies?			x	
12. Es disposa d'alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				x
Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				x
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?				x
Persecució				

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'autoritat responsable, segons siga procedent?				x
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant la fiscalia i els tribunals competents?				x
Subtotal punts				18
Punts totals	18			
Punts màxims	64			
Punts relatius (punts totals/punts màxims)	28%			

DESCRIPCIÓ DELS PROCEDIMENTS DESTINATS A GARANTIR MESURES ANTIFRAU EFICACES I PROPORCIONADES

POLÍTICA DE LLUITA CONTRA EL FRAU

L'ajuntament vol transmetre la seua determinació d'abordar i combatre el frau a través dels següents elements:

- Desenvolupant una cultura contra el frau.
- Assignant responsabilitats en la lluita contra el frau (grup de treball).
- Informant sobre els mecanismes de notificació davant la sospita de casos de frau.
- Impulsant la cooperació entre els diferents actors.

L'objectiu d'aquesta política és, d'una banda, manifestar i difondre al màxim la voluntat de lluita contra el frau; i, de l'altra, promoure en el si de les unitats de treball una consciència col·lectiva conscient dels danys que provoca el frau dins de les institucions.

La conscienciació respecte a la cultura contra el frau, i el deure d'ajudar a la Unitat de Gestió a identificar els casos sospitosos de frau, s'inclouran en l'ordre del dia de les reunions oficials que es mantinguen.

DECLARACIÓN INSTITUCIONAL

L'Ajuntament de Paiporta, de forma explícita i pública, manifesta la seua voluntat de lluitar contra el frau i la corrupció i el seu ferm compromís amb el principi d'integritat pública que ha de regir l'actuació de l'Ajuntament com a conjunt de principis i normes destinades a protegir, mantenir i prioritzar l'interès públic sobre els interessos privats.

L'objectiu d'aquesta declaració és promoure dins de l'organització una cultura que descoratge tota activitat fraudulenta o corrupta contrària al principi d'integritat pública i bon govern i que facilite la seua prevenció i detecció, i promoure el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits que garantisca a la ciutadania una administració local que servisca als seus interessos.

Per a això, l'Ajuntament desenvoluparà un PLA D'INTEGRITAT PÚBLICA I BON GOVERN basat en la tolerància zero del frau i de la corrupció que no solament servisca a l'efecte d'aconseguir una gestió ètica dels recursos públics, sinó a que els veïns i veïnes del municipi perceben que la gestió municipal està basada en alts estàndards d'honradesa, honestetat i orientada a l'adequada utilització dels recursos públics en benefici de la comunitat i no en

cerca d'un enriquiment personal injust que minve la capacitat de l'Ajuntament de complir amb els seus objectius.

El personal de l'ajuntament, en el seu caràcter d'empleats i empleades públics, assumeix i comparteix aquest compromís, tenint entre altres deures els de “vetlar pels interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar conforme als següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes” (article 52 de la Llei 7/2017, de 12 d'abril, de l'estatut bàsic de l'empleat públic).

El Pla d'integritat pública i bon govern se sustentarà en els següents eixos fonamentals del cicle antifrau i anticorrupció: prevenció, detecció, correcció i persecució.

L'ajuntament es compromet a mantenir un alt nivell de qualitat jurídica, ètica i moral i a adoptar els principis d'integritat, imparcialitat i honestat, i és la seua intenció de mostrar la seua oposició al frau i a la corrupció en l'exercici de les seues funcions. S'espera que tots els membres de la Corporació i molt especialment els càrrecs electes, amb o sense responsabilitats de govern, assumisquen també aquest compromís.

De forma específica, concreta aquest compromís en el marc del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021 pel qual s'estableix el mecanisme de recuperació i resiliència com a entitat executora de fons MRR procedents del fons de recuperació Next Generation EU i l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

L'actuació en l'àmbit antifrau ha d'estructurar-se al voltant de cinc àmbits bàsics, amb la finalitat de reduir la seua aparició:

PREVENCIÓ

Tenint en compte la dificultat de provar el comportament fraudulent i de reparar els danys causats a la reputació de les institucions, normalment és preferible prevenir l'activitat fraudulenta a haver d'actuar quan aquesta ja s'ha produït.

En general, els mètodes de prevenció consisteixen a reduir les possibilitats de cometre frau mitjançant:

La implantació de sistemes de control intern, juntament amb una avaluació del risc proactiva i estructurada, com a resposta proporcionada als riscos identificats en l'avaluació.

- Les activitats de formació i conscienciació.
- Desenvolupament d'una "cultura ètica".
- La sol·licitud de declaracions d'absència de conflicte d'interessos.
- L'especial seguiment en la tramitació de l'operació.
- La realització de verificacions exhaustives documentals i sobre el terreny.

MESURES DE FORMACIÓ

L'Ajuntament de Paiporta incorporarà en el seu Pla de formació accions relatives a la política municipal de lluita contra el frau.

Es realitzaran accions de difusió i comunicació de la política de mesures antifrau dirigides a les persones beneficiàries.

L'Ajuntament de Paiporta es compromet a participar en aquelles jornades formatives en aquesta matèria que puguin ser convocades per les diferents administracions (Comissió Europea, Ministeris,...).

CODI ÈTIC DELS EMPLEATS PÚBLICS

D'acord amb el Codi de Conducta que s'inclou en l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic (Capítol VI del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre), els empleats i empleades públics pertanyents a les administracions locals compliran amb els deures i

els principis ètics i de conducta que en ell es relacionen (art. 52, 53 i 54).

Deures dels empleats públics. Codi de Conducta.

Els empleats públics hauran d'exercir amb diligència les tasques que tinguen assignades i vetlar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i hauran d'actuar conforme als següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes, que inspiren el Codi de Conducta dels empleats públics configurat pels principis ètics i de conducta regulats en els articles següents.

Els principis i regles establits en aquest capítol informaran la interpretació i l'aplicació del règim disciplinari dels empleats públics.

PRINCIPIS ÈTICS

Els empleats i empleades públics respectaran la Constitució i la resta de normes que integren l'ordenament jurídic.

La seua actuació perseguirà la satisfacció dels interessos generals de la ciutadania i es fonamentarà en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interès comú, al marge de qualsevol altre factor que expresse posicions personals, familiars, corporatives, clientelistes o qualssevol altres que puguin col·lidir amb aquest principi.

Ajustaran la seua actuació als principis de lleialtat i bona fe amb l'Administració en la qual presten els seus serveis, i amb els seus superiors, companys, subordinats i amb els ciutadans.

La seua conducta es basarà en el respecte dels drets fonamentals i llibertats públiques, i evitarà tota actuació que pugui produir cap discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, gènere, sexe, orientació sexual, religió o conviccions, opinió, discapacitat, edat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

S'abstindran en aquells assumptes en els quals tinguen un interès personal, així com de tota activitat privada o interès que pugui suposar un risc de plantejar conflictes d'interessos amb el seu lloc públic.

No contrauran obligacions econòmiques ni intervindran en operacions financeres, obligacions patrimonials o negocis jurídics amb persones o entitats quan pugui suposar un conflicte d'interessos amb les obligacions del seu lloc públic.

No acceptaran cap tracte de favor o situació que implique privilegi o avantatge injustificat, per part de persones físiques o entitats privades.

Actuaran d'acord amb els principis d'eficàcia, economia i eficiència, i vigilaran la

consecució de l'interès general i el compliment dels objectius de l'organització.

No influiran en l'agilitat o resolució de tràmit o procediment administratiu sense justa causa i, en cap cas, quan això comporte un privilegi en benefici de les persones titulars dels càrrecs públics o el seu entorn familiar i social immediat o quan suppose un menyscapte dels interessos de tercers compliran amb diligència les tasques que els corresponguen o se'ls encomanen i, si escau, resoldran dins de termini els procediments o expedients de la seua competència.

Exerciran les seues atribucions segons el principi de dedicació al servei públic i s'abstendran, no solament de conductes contràries a aquest sinó també de qualsevol altres que comprometan la neutralitat en l'exercici dels serveis públics.

Guardaran secret de les matèries classificades o unes altres la difusió de les quals estiga prohibida legalment, i mantindran la deguda discreció sobre aquells assumptes que coneguen per raó del seu càrrec, sense que puguin fer ús de la informació obtinguda per a benefici propi o de tercers, o en perjudici de l'interès públic.

PRINCIPIS DE CONDUCTA

Tractaran amb atenció i respecte als ciutadans, als seus superiors i als restants empleats públics.

L'acompliment de les tasques corresponents al seu lloc de treball es realitzarà de forma diligent i complint la jornada i l'horari establits.

Obeiran les instruccions i ordres professionals dels superiors, llevat que constituïsquen una infracció manifesta de l'ordenament jurídic, en aquest cas les posaran immediatament en coneixement dels òrgans d'inspecció procedents.

Informaran els ciutadans sobre aquelles matèries o assumptes que tinguen dret a conèixer, i facilitaran l'exercici dels seus drets i el compliment de les seues obligacions.

Administraran els recursos i béns públics amb austeritat, i no utilitzaran els mateixos en profit propi o de persones reunides. Tindran, així mateix, el deure de vetlar per la seua conservació.

Es rebutjarà qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vagen més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, sense perjudici del que s'estableix en el Codi Penal.

Garantiran la constància i la permanència dels documents per a la seua transmissió i lliurament als seus posteriors responsables.

Mantindran actualitzada la seua formació i qualificació.

Observaran les normes sobre seguretat i salut laboral.

Garantiran l'atenció a la ciutadania en la llengua que el sol·licite sempre que siga oficial

en el territori.”

DETECCIÓ

Les persones involucrades en la gestió de fons europeus tenen una funció que exercir en la detecció d'activitats potencialment fraudulentas i en l'actuació corresponent.

Per a això, ha de cultivar-se una mentalitat adequada basada en el foment d'un escepticisme saludable, juntament amb una conscienciació constant que pot constituir un senyal d'advertiment sobre una possible existència de frau (bandera roja).

Les "banderes roges" (xarxa flags) són indicadors d'alerta que pot estar tenint lloc una activitat fraudulenta, en la qual es requereix una reacció immediata per a comprovar si és necessari alguna reacció. Es tracta d'un element, o una sèrie d'elements, de caràcter atípic o que difereixen de l'activitat normal, i constitueixen un senyal que alguna cosa se n'ix de l'habitual i, per tant, ha d'examinar-se amb més deteniment.

TIPOLOGIES DE PRÀCTIQUES FRAUDULENTES

Especialment, es prestarà especial atenció a la següent tipologia de pràctiques potencialment fraudulentas:

- A. Plecs rectors del procediment falsejats a favor d'una empresa licitadora:
 - Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions que opten a la licitació.
 - Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis de l'empresa contractista guanyadora.
 - Queixes d'altres empreses licitadores.
 - Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars.
 - Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables.
 - El poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.

- B. Les licitacions col·lusòries:
 - L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públics, amb obres o serveis similars o mitjans de la indústria, o amb preus de referència del mercat.
 - Totes les empreses licitadores ofereixen preus alts de forma continuada.
 - Els preus de les ofertes baixen bruscament quan noves empreses licitadores participen en el procediment.
 - Les empreses adjudicatàries es reparteixen/alternen per regió, tipus de treball, o tipus d'obra.
 - L'empresa adjudicatària subcontracta a les empreses licitadores

perdedores.

- Patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just davall del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, molt diferents, nombres rodons, incomplets, etc.).

C. El conflicte d'interessos:

- Favoritisme inexplicable o inusual d'una empresa contractista o venedora en particular.
- Acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.
- El personal que intervé en el procediment de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o el fa de forma incompleta.
- El personal que intervé en el procediment de contractació declina ascens a una posició en la qual deixa de tenir a veure amb adquisicions.
- El personal que intervé en el procediment de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat.
- Socialització entre un treballador o treballadora que intervé en el procediment de contractació i una empresa proveïdora de serveis o productes.
- Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida d'un empleat o empleada que intervé en el procediment de contractació.

D. La manipulació de les ofertes presentades:

- Queixes de les empreses licitadores.
- Falta de control i inadequats procediments de licitació, o indicis de canvis en les ofertes després de la recepció, o ofertes excloses per errors.
- Empresa licitadora capacitada descartada per raons dubtoses.
- El procediment no es declara desert i torna a convocar-se, malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.

E. El fraccionament de la despesa:

- S'aprecien dos o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntica empresa adjudicatària per davall dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència.
- Separació injustificada de les compres, per exemple: contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per davall dels llindars de licitació oberta.
- Compres seqüencials just per davall de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

F. La falsificació de documents.

És necessari recalcar que l'existència d'una bandera roja no implica necessàriament l'existència de frau, però sí que indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per a descartar o confirmar un frau potencial.

És a dir, davant l'existència d'aquests senyals d'alarma, pistes o indicis de possible frau, la situació haurà de verificar-se i supervisar-se amb la diligència deguda.

NOTIFICACIÓ

S'informarà l'equip antifrau, com més prompte millor, dels casos o sospites de frau detectats en relació a les pràctiques esmentades en l'apartat anterior. Aquestes irregularitats podran ser comunicades a l'equip antifrau per tot el personal que tinga coneixement d'aquestes. L'equip antifrau disposarà d'un canal de comunicació disponible per a tothom.

Qualsevol notificació es tractarà amb la més estricta confidencialitat, s'haurà de protegir al personal que notifique qualsevol irregularitat o sospita de frau, amb la finalitat d'evitar represàlies.

A més de l'anterior, qualsevol persona pot informar l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF) de sospites de frau o corrupció que afecten els interessos financers de la Unió Europea. La norma general és que com més ràpida i concretasiga la informació, millor, i s'haurà de facilitar qualsevol document disponible de suport a la informació.

És possible dirigir-se a l'OLAF per mitjà dels següents canals:

Per carta a: Comissió Europea, Oficina Europea de Lluita contra el

Frau (OLAF), Investigacions i Operacions

B-1049 Brussel·les, Bèlgica

Per correu electrònic a: OLAF-Courrier@ec.europa.eu

Per mitjà de la web gratuïta: <http://ec.europa.eu/anti-fraud>

CORRECCIÓ

En aquesta fase del cicle antifrau, es durà a terme una revisió exhaustiva, i amb esperit crític, del sistema de control intern relacionat amb el cas que puga haver-la exposat a un frau potencial o demostrat.

Després de la revisió, s'haurà de dissenyar mesures proporcionades i eficaces per a corregir les irregularitats que hagen sigut detectades.

PERSECUCIÓ

L'equip antifrau valorarà si cal obrir una investigació i, si escau, emprendre la recuperació dels imports indegudament percebuts i l'acció penal.

Es garantirà l'absoluta cooperació amb les autoritats responsables de la investigació i del compliment de la llei i amb les autoritats judicials, especialment en el que respecta a la conservació dels arxius en un lloc segur, i a les garanties de la seua transferència en cas de canvis en el personal

EQUIP ANTIFRAU

La seua funció serà l'elaboració d'una autoavaluació antifrau inicial, i de repetir aquest exercici amb una freqüència que en principi s'estableix amb caràcter anual, si bé podria exigir-se amb periodicitat inferior davant circumstàncies que així ho aconsellen.

L'equip antifrau vetlarà per l'execució del Pla antifrau, així com els procediments antifrau establits en el present pla són adoptats per tots els departaments. El personal de l'equip antifrau estarà format per 4 persones:

- tècnic o tècnica responsable de Secretaria,
- tècnic o tècnica de Contractació, Intervenció i Tresoreria.

L'equip antifrau verificarà les aplicacions de les mesures antifracs assenyalades en l'apartat, *Mesures antifrau*, amb una periodicitat de 6 mesos i amb una mostra representativa dels procediments de contractació relacionats amb el PRTR de l'ajuntament amb l'objectiu de detectar possibles casos de frau.

L'equip antifrau pot arribar a la conclusió que el frau pot afectar potencialment el sistema en el seu conjunt o només a una part, o pot arribar a la conclusió que hi ha un o diversos casos potencials de frau aïllats. En tots els casos, haurà de reaccionar amb rapidesa i informar les autoritats pertinents, tenint en compte totes les circumstàncies que envolten el cas.

L'equip antifrau, basant-se en les proves descobertes, haurà d'analitzar la situació amb rigor i exhaustivitat, estructurar les proves en què es basa i decidir a qui informar d'això.

Per tant, l'equip antifrau, en els respectius informes, qualificarà el frau detectat com a sistèmic o puntal, i s'haurà d'assenyalar els punts més febles del sistema susceptibles de patir frau i realitzar les recomanacions per a pal·liar els possibles casos de frau en el

futur

PROCEDIMENT PER A ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS

L'equip antifrau vetlarà per l'adopció del següent procediment de mesures per a evitar el conflicte d'interessos en tots els nivells de l'ajuntament.

Resum del procediment	
1	Comunicació i informació al personal de l'entitat sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i les maneres d'evitar-ho.
2	Emplenament d'una DACI (adjunta a aquest document) a les persones intervinents en els procediments, i en tot cas, als següents: a) Responsable de l'òrgan de contractació/concessió de subvenció. b) Personal que redacte els documents de licitació/bases i/o convocatòries. c) Experts que avaluen les sol·licituds/ofertes/propostes. d) Membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats del procediment.
Nota:	<i>En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració pot realitzar-se a l'inici de la corresponent reunió per totes les persones intervinents en la mateixa i es reflectirà a l'acta.</i> <i>Igualment, les persones beneficiàries hauran d'aportar emplenada la DACI, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagen de dur a terme activitats que presenten un conflicte d'interessos potencial.</i>
3	Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients dels empleats i empleades (tenint en compte les normes de protecció de dades) o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades («data mining») o de puntuació de riscos (ARACHNE).
4	Aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmica o local) corresponent, en particular, l'art. 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut bàsic de l'empleat públic relatiu als principis ètics i "deures dels empleats i empleades públics. Codi de conducta", del Títol III, art. 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

S'adjunta com a annex la declaració de conflicte d'interessos que hauran de signar les persones responsables de qualsevol procediment de contractació.

La declaració DACI s'adjuntarà a l'expedient, que haurà de ser revisada per l'equip antifrau segons es considere.

Les persones que tingueren conflicte d'interessos i, per tant, no es puga garantir la neutralitat en els procediments, hauran de ser apartades del procés de contractació.

PRIMER DIAGNÒSTIC DE RISCOS

L'equip antifrau es reunirà quan el considere oportú i revisarà l'anàlisi de riscos per a cerciorar-se de la validesa del mateix i ampliarà aquesta anàlisi i les seues mesures correctores si fora necessari. L'avaluació requerirà una revisió periòdica anual o bianual (segons el risc) i també quan s'haja detectat un frau o hi haja canvis significatius en els procediments o en el personal.

Hauran de ser especial objecte d'atenció de l'equip antifrau els contractes quantiosos, així com els que es repetisquen en el temps. Per ser els més susceptibles d'implicar pràctiques fraudulentas.

INDICADORS DE FRAU

RISC (1): SUBORNS I COMISSIONS

La corrupció per suborns i les comissions en l'àmbit dels contractes i les adquisicions sol reflectir-se en forma de: selecció inadequada, com l'adquisició injustificada d'una sola font (pot haver-hi múltiples adjudicacions per davall del llindar de la contractació pública), preus alts injustificats, quantitat excessiva de compres, acceptació de baixa qualitat i retard o absència de lliurament.

Indicadors de frau:

- Tracte de favor inexplicable a una empresa contractista per part d'un empleat o empleada de contractació durant un període de temps.
- Estreta socialització entre un empleat o empleada contractant i l'empresa proveïdora de serveis o productes.
- Augment inexplicable o sobtat del patrimoni de l'empleat o empleada contractant.
- L'empleat o empleada contractant té un negoci extern no revelat.
- L'empresa contractista té fama en el sector de pagar suborns.
- Canvis indocumentats o freqüents en els contractes que augmenten el seu valor.
- L'empleat o empleada contractant rebutja la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació.
- L'empleat o empleada contractant no presenta o no completa la declaració de conflicte d'interessos.
- L'empleat o empleada no agafa mai les vacances.

RISC (2): CONFLICTE D'INTERESSOS NO DECLARAT

Pot produir-se una situació de conflicte d'interessos si un empleat o empleada de l'organització contractant té un interès financer no revelat en un contracte o empresa contractista. Un possible conflicte d'interessos pot ser immune a l'acció legal si es revela completament i és aprovat per l'ocupador en el moment oportú. Un empleat o empleada pot, per exemple, posseir secretament una persona proveïdora o una empresa contractista, crear una empresa fantasma a través de la qual compra subministraments a un preu unflat o tenir un interès no revelat en la venda o l'arrendament de propietats.

Indicadors de frau:

- Favoritisme inexplicable o inusual d'una determinada empresa contractista o venedora.
- Acceptació continuada de treballs d'alt preu i baixa qualitat, etc.
- L'empleat o empleada contractant no presenta o no completa la declaració de conflicte d'interessos.
- L'empleat o empleada contractant rebutja la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació.
- L'empleat o empleada contractant sembla dur a terme negocis paral·lels.
- L'empleat o empleada contractant va treballar per a la empresa contractada abans d'incorporar-se a la Comissió.
- Els familiars de l'empleat o empleada contractant treballen per a l'empresa contractada.
- Un parent o amic de la persona beneficiària del contracte és contractat per l'empresa contractista.
- Empleats o empleades habituals de la persona beneficiària són contractats perquè la persona beneficiària reba el seu salari com una retribució parcial o total.
- Comportament inusual d'un empleat o empleada en la tramitació d'un expedient: retards inexplicables, falta de documents, reticència a respondre a les peticions de la jerarquia...
- Comportament inusual d'un empleat o empleada que insisteix a obtenir informació sobre un contracte encara que no el supervise.

RISC (3) PRÀCTIQUES COL·LUSÒRIES EN LA LICITACIÓ

Les empreses contractistes d'una determinada zona geogràfica, regió o sector poden

conspirar per a evitar la competència i augmentar els preus mitjançant diversos sistemes de licitació col·lusoris.

Ofertes complementàries.

Les ofertes complementàries, també conegudes com a ofertes "en l'ombra", només pretenen donar l'aparença d'una oferta genuïna i no assegurar l'acceptació de la persona compradora.

Les persones licitadores que cooperen es posen d'acord per a presentar ofertes de major preu o que no responen deliberadament per a permetre la selecció d'una empresa contractista afavorit a un preu unflat. La guanyadora comparteix un percentatge dels seus beneficis amb les persones licitadores perdedores, els contracta com a subcontractistes o els permet obtenir altres contractes d'alt preu. També poden presentar-se ofertes complementàries d'empreses fictícies o d'empreses afiliades.

Supressió d'ofertes.

Perquè els esquemes de manipulació d'ofertes tinguin èxit, el nombre de persones licitadores ha de ser limitat i totes han d'estar d'acord amb la conspiració. Si una nova persona licitadora (un "bussejador") o una persona licitadora que no coopera entra en la competició, la inflació de preus es farà evident. Per a evitar-ho, les persones conspiradores poden pagar a les empreses externes perquè no oferisquen o utilitzar mitjans més contundents per a descoratjar la seua participació. Les persones conspiradores també poden pressionar a les persones proveïdores i subcontractistes perquè no tracten amb les empreses no cooperants per a protegir el seu monopoli.

Rotació d'ofertes.

Les persones conspiradores presenten ofertes complementàries o s'abstenen d'oferir per a permetre que cada persona licitadora siga la més baixa de forma rotativa. La rotació pot basar-se en la zona geogràfica -una empresa contractista de carreteres es porta tot el treball en una regió, una altra empresa en la següent- o pel tipus de treball, o pel temps, etc.

Divisió del mercat

Les empreses que cooperen poden dividir els mercats o les línies de productes i acordar no competir en l'àrea de l'altra, o fer-ho a través de mesures col·lusòries, com presentar només ofertes complementàries. A vegades, el personal empleat pot participar en esquemes de licitació col·lusoris -a vegades amb un interès financer en les empreses "competidores"- i rebre una part dels preus unflats.

Indicadors de frau:

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb les estimacions de costos, les llistes de preus publicades, les obres o serveis similars o les mitjanes del sector i els preus justos del mercat.
- Preus persistentment alts per part de totes les empreses licitadores.
- Els preus de les ofertes baixen quan entra una nova empresa licitadora en la competició.
- Rotació de les empreses licitadores guanyadores per regió, treball, tipus d'obra.
- Les empreses licitadores perdedores contractades com a subcontractistes.
- Patrons d'oferta inusuals (per exemple, les ofertes tenen un percentatge exacte de diferència, l'oferta guanyadora està just per davall del llindar de preus acceptables, exactament en el preu del pressupost, massa alt, massa a prop, massa lluny, nombres rodons, incomplets, etc.).
- Connexions aparents entre les empreses licitadores, per exemple, adreces, personal, números de telèfon comuns, registre de llocs web de diferents empreses per la mateixa persona, logotip molt similar i/o disseny comú dels documents presentats, etc.
- L'empresa contractista inclou en la seua oferta a subcontractistes que competeixen pel contracte principal.
- Les empreses contractistes qualificades no ofereixen i es converteixen en subcontractistes o l'empresa licitadora més baixa es retira i es converteix en subcontractista.
- Algunes empreses sempre liciten entre si, unes altres mai ho fan.
- Les empreses licitadores perdedores no poden ser localitzades en Internet, directoris d'empreses, no tenen adreça, etc. (en altres paraules, són fictícies).
- Hi ha correspondència o altres indicis que l'empreses contractistes intercanvien informació sobre preus, es divideixen territoris o arriben a acords informals d'un altre tipus.

RISC (4) FILTRACIÓ DE DADES DE LES LICITACIONS

En aquest esquema de frau, el personal de contractació proporciona a una empresa licitadora afavorida informació interna útil que no està disponible per a altres empreses licitadores, per exemple, que una o diverses parts d'una sol·licitud d'oferta no s'utilitzaran en el contracte (algunes parts també poden ser vagues o ambicioses a propòsit i l'empresa licitadora afavorida rep instruccions sobre com respondre). Aquesta informació permet a l'empresa afavorida presentar un preu més baix que la resta d'empreses licitadores, i cotitzarà un preu molt baix en la partida que no s'inclourà en el contracte final. La licitació desequilibrada és un dels esquemes de manipulació d'ofertes més eficaços, ja que la manipulació no és tan òbvia com en altres esquemes populars (com les adquisicions injustificades d'una sola font).

Indicadors de frau:

- Les ofertes de determinades partides semblen ser desenraonadament baixes.
- S'emeten canvis poc després de l'adjudicació del contracte per a eliminar o modificar els requisits de les partides.
- Les partides de les ofertes són diferents a les del contracte real.
- L'empresa licitadora està prop del personal de contractació o ha participat en la redacció de les especificacions.
- La declaració de disponibilitat i exclusivitat entre l'empresa licitadora i la persona experta se signa abans de la data de publicació del plec de condicions, la qual cosa indica que l'empresa licitadora tenia un coneixement anticipat d'aquest plec.

RISC (5) ESPECIFICACIONS FALSEJADES

Les sol·licituds d'ofertes o propostes poden contenir especificacions que s'adapten a les qualificacions d'una empresa licitadora concreta, o que només pot complir una empresa licitadora. Això és especialment comú en els contractes de TI i altres contractes tècnics.

Un plec de condicions massa estret pot servir per a excloure a altres empreses licitadores qualificades, o per a justificar adquisicions d'una sola font i evitar la competència per complet. Un patró de plecs de condicions falsejats que afavoreixen a una empresa contractista en particular suggereix corrupció.

Indicadors de frau:

- Només una o unes poques empreses licitadores responen a la sol·licitud d'ofertes.
- Similitud entre el plec de condicions i el producte o els serveis de l'empresa contractista guanyadora, o el perfil de la persona experta (CV).
- Queixes d'altres empreses licitadores.
- Les especificacions són significativament més estretes o més àmplies que les sol·licituds d'ofertes similars anteriors.
- Especificacions inusuals o poc raonables.
- Elevat nombre d'adjudicacions competitives a una sola empresa proveïdora.
- Socialització o contactes personals entre el personal de contractació i les empreses licitadores durant el procés de licitació.
- La persona compradora defineix un article utilitzant una marca en lloc d'una descripció genèrica.

RISC (6) FILTRACIÓ DE DADES DE L'OFERTA

El personal de contractació, de disseny de projectes o d'avaluació d'ofertes pot filtrar informació confidencial per a ajudar una empresa licitadora afavorida a formular una proposta tècnica o financera, com els pressupostos estimats, les solucions preferides, les preguntes de les entrevistes comunicades per endavant a la persona experta d'una empresa licitadora afavorida o els detalls de les ofertes competidores.

Indicadors de frau:

- Controls deficients en els procediments de licitació, per exemple, incompliment dels terminis.
- Oferta guanyadora just per davall de la següent oferta més Baixa.
- Algunes ofertes obertes abans d'hora.
- Acceptació d'ofertes tardanes.
- L'empresa licitadora tardana és la guanyadora de l'oferta més baixa.
- Totes les ofertes es rebutgen i el contracte es torna a licitar (pot ocórrer diverses vegades).
- Canvis d'alguns membres del consorci entre la cancel·lació de la licitació i el seu relançament.
- Després de l'anul·lació de la licitació, el procediment passa a ser de negociació restringida.
- L'empresa adjudicatària es comunica en privat amb el personal de contractació per correu electrònic o d'una altra manera durant el període de licitació.

RISC (7) MANIPULACIÓ DE LES OFERTES

En un procés de licitació mal controlat, el personal contractant pot manipular les ofertes després de rebre-les per a assegurar-se que se selecciona a una empresa contractista afavorida (canviar les ofertes, "perdre" les ofertes, anul·lar les ofertes per suposats errors en les especificacions, etc.)

Indicadors de frau:

- Queixes de les empreses licitadores.
- Controls deficients i procediments de licitació inadequats.
- Indicis de canvis en les ofertes després de la seua recepció.
- Ofertes anul·lades per errors.
- Una empresa licitadora qualificada és desqualificada per raons dubtoses.
- Treballs no licitats, malgrat haver rebut menys del nombre mínim d'ofertes.

RISC (8) ADJUDICACIONS INJUSTIFICADES D'UNA SOLA FONT

Aquest esquema sol ser el resultat de la corrupció, en particular si el patró és repetit i qüestionable.

Aquest tipus d'adjudicacions poden realitzar-se quan es divideixen les compres per a evitar els llindars de licitació, es falsifica la justificació de l'adquisició d'una sola font, es redacten plecs de condicions molt estrets i es prorroguen contractes prèviament adjudicats en lloc de tornar a licitar.

Indicadors de frau:

- Adjudicacions d'una sola font per damunt o just per davall dels llindars de licitació.
- Les adquisicions prèviament competitives es converteixen en no competitives.
- Compres dividides per a evitar el llindar de licitació.
- Sol·licitud d'oferta enviada només a una empresa proveïdora de serveis (en particular, quan s'ha anul·lat una licitació i s'ha canviat el procediment a una negociació restringida).

RISC (9) DIVISIÓ D'UN CONTRACTE EN DIVERSOS

El personal de contractació pot dividir una compra en dues o més ordres de compra o contractes amb la finalitat d'evitar la competència o la revisió per part de la direcció superior. Per exemple, dividint contractes per a operar sota el llindar del contracte menor.

Indicadors de frau:

- Dos o més adquisicions consecutives i relacionades de la mateixa empresa contractista just per davall dels llindars de licitació o de revisió de nivell superior.
- Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats de mà d'obra i materials, cadascun dels quals està per davall dels llindars de licitació.
- Compres seqüencials just per davall dels llindars.

RISC (10) RECLAMACIONS DUPLICADES. (BARREJA DE CONTRACTES)

Una empresa contractista amb múltiples ordres de treball similars pot imputar els mateixos costos de personal, honoraris o despeses a diverses de les ordres, la qual cosa dona lloc a una sobrefacturació.

Indicadors de frau:

- Factures similars presentades sota diferents treballs o contractes.
- L'empresa contractista factura per més d'un treball durant el mateix període de temps.
- La suma dels fulls d'hores dels diferents projectes d'una determinada empresa contractista dona com a resultat que el personal de l'empresa contractista treballa "aparentment" durant més de 220 dies de treball anuals, sense estar mai malalt i sense prendre vacances.
- Un individu o una família (mare i filles, per exemple) gestiona diverses empreses que treballen en la mateixa zona, obtenen contractes finançats per la UE i operen en els mateixos locals, amb personal comú.

RISC (11) PREUS INCOMPLETS IMPUTACIÓ ERRÒNIA DE COSTOS

Una empresa contractista pot cometre un frau carregant intencionadament costos que no són admissibles o raonables, o que no poden assignar-se, directament o indirectament, a un contracte. Els costos de mà d'obra són més susceptibles de ser carregats indegudament que els costos de material, ja que la mà d'obra dels empleats o empleades pot, en teoria, ser carregada a qualsevol contracte.

Els costos de mà d'obra poden ser manipulats mitjançant la creació de fulls de temps ficticis, l'alteració dels fulls de temps o de la documentació justificativa o simplement la facturació de costos de mà d'obra unflats sense documentació justificativa.

Indicadors de frau:

- Càrrecs de mà d'obra excessius o inusuals.
- Despeses de mà d'obra incoherents amb el progrés del contracte.
- Canvis aparents en els fulls de temps.
- No es poden trobar els fulls de temps.
- Els mateixos costos de material imputats a més d'un contracte.
- La imputació de costos indirectes com a costos directes.
- El total d'hores de treball d'un empleat o empleada és incoherent.

- Els costos de cert personal poden imputar-se com a directes i indirectes.

RISC (12): DOBLE FINANCIACIÓ

Reclamar fons de diverses fonts per a la mateixa acció/projecte pot donar lloc a que les despeses generals de funcionament i altres costos indirectes es carreguen més d'una vegada.

Indicadors de frau:

- Presentació de la mateixa sol·licitud de subvenció o declaracions de despeses que per a una subvenció concedida anteriorment (errors de "copy-pasture").
- Solapament de projectes similars.
- Projectes amb les mateixes fonts de finançament.
- Mateixes adreces i/o números de telèfon, registradors de llocs web, persones de contacte, etc. per a diferents subcontractistes.
- La mateixa persona imputada com a empleat i consultor extern o sota "contracte civil".

RISC (13) INCOMPLIMENT DE LES ESPECIFICACIONS DEL CONTRACTE

Les empreses contractistes que no compleixen amb les especificacions del contracte i que després, a sabudes, falsegen el compliment d'aquestes, cometen un frau.

Exemples d'aquest tipus de maniobres són l'ús de materials de construcció de baixa qualitat, peces de qualitat inferior, la no col·locació dels fonaments necessaris en projectes de carreteres, etc. El motiu, per descomptat, és augmentar els beneficis reduint els costos o evitar les sancions per incompliment dels terminis, etc. Molts d'aquests esquemes són difícils de detectar sense inspeccions o proves minucioses per part d'experts independents en la matèria. No obstant això, les empreses defraudadores poden intentar subornar als inspectors o inspectores.

Indicadors de frau:

- Discrepància entre els resultats de les proves i inspeccions i les reclamacions i especificacions del contracte.
- Absència de documents o certificats de prova o inspecció.
- Baixa qualitat, pèssim rendiment i elevat nombre de reclamacions.
- Indicis en els registres de despeses de l'empresa contractista que aquesta no

va comprar, per exemple, els materials necessaris per a les obres, no posseeix o no va llogar l'equip necessari per al treball o no va disposar de la mà d'obra necessària en l'obra. (Nota: aquest tipus de comprovació pot ser valuosa).

RISC (14) FACTURES FALSES, INFLADES O DUPLICADES

Una empresa contractista pot presentar, a sabudes, factures falses, unflades o duplicades, actuant sol o de connivència amb el personal contractant com a resultat de la corrupció.

Indicadors de frau:

- Els béns o serveis facturats no poden ser localitzats en l'inventari o comptabilitzats.
- No hi ha justificant de recepció dels béns o serveis facturats.
- L'absència d'ordre de compra dels béns o serveis facturats és qüestionable.
- Els registres de l'empresa contractista no reflecteixen que el treball s'haja realitzat o que s'haja incorregut en els costos necessaris.
- Els preus, els imports, les descripcions dels articles o les condicions de les factures superen o no coincideixen amb els articles del contracte, l'ordre de compra, els registres de recepció, l'inventari o els registres d'utilització.
- Diverses factures amb el mateix import, número de factura, data, etc.
- Incoherència dels números de factura.
- Subcontractes en cascada.
- Pagaments en efectiu.
- Pagaments a empreses off-shore.

RISC (15) EMPRESAS PROVEEDORES FICTÍCIAS DE SERVEIS (PROVEEDORES FANTASMES)

a) Un empleat o empleada pot autoritzar pagaments a un venedor o venedora fictici per a malversar fons. Aquest esquema és més comú quan hi ha una falta de segregació de funcions entre la sol·licitud, la recepció i el pagament.

b) Les empreses contractistes poden crear empreses fantasma per a presentar ofertes complementàries en esquemes de licitació col·lusoris, per a unflar els costos o simplement per a generar factures fictícies. L'experiència ha demostrat que els defraudadors tendeixen a utilitzar noms d'empreses similars als de les empreses reals.

Indicadors de frau:

- Les empreses proveïdores de serveis no es troben en cap directori, en Internet, en Google i en altres motors de cerca, etc.
- No es pot trobar la direcció de l'empresa proveïdora de serveis.
- L'empresa proveïdora de serveis indica una direcció o un número de telèfon incorrectes.
- S'utilitza una empresa extraterritorial.

RISC (16) SUBSTITUCIÓ DE PRODUCTES

La substitució de productes es refereix a la substitució, sense el coneixement de l'empresa compradora, d'articles de qualitat inferior pels quals s'especifiquen en el contracte. En el pitjor dels casos, la substitució de productes pot suposar una amenaça per a la

vida, per exemple, en el cas de deficiències en infraestructures o edificis. La substitució és especialment atractiva en els contractes que exigeixen materials cars d'alta qualitat que poden ser substituïts per productes d'aparença similar i molt menys costosos. La substitució sol implicar components que no són fàcils de detectar. També es poden presentar mostres creades especialment per a la inspecció amb la finalitat d'enganyar.

Indicadors de frau:

- Envasos inusuals o genèrics: envasos, colors o dissenys diferents als habituals.
- Discrepància entre l'aspecte esperat i l'aspecte real.
- Els números d'identificació del producte difereixen dels publicats o del sistema de numeració del catàleg.
- Nombre de fallades de prova o funcionament superior a la mitjana, substitucions anticipades o costos de manteniment o reparació elevats.
- Certificats de conformitat signats per persones no qualificades o no certificades.
- Diferència significativa entre els costos estimats i els reals dels materials.
- L'empresa contractista es retarda en el calendari, però es posa al dia ràpidament.
- Números de sèrie inusuals o obliterated; els números de sèrie no coincideixen amb el sistema de numeració de l'empresa fabricant legítima.
- Els números o descripcions dels articles de la factura o de l'inventari no coincideixen amb els termes de l'ordre de compra.

RISC (17) DOCUMENTS/DECLARACIONS FALSES

Les persones sol·licitants poden falsificar les declaracions financeres, els certificats, els currículums i els documents que proven el cofinançament durant les fases de sol·licitud, execució i presentació d'informes (intermedis o finals) amb la finalitat de complir els criteris d'admissibilitat.

Indicadors de frau:

- Documents financers informals no signats per personal autoritzat.
- Declaracions signades per persones sense autoritat en el departament específic, per exemple, participació en el projecte signat per alguna persona que no és la representant legal del soci o sòcia (potencial).

RISC (18): DESVIACIÓ DE LA SUBVENCIÓ PER A FINALITATS DISTINTES (DE LES ACORDADES)

La subvenció pot utilitzar-se per a l'enriquiment injust, el benefici personal o per a altres activitats diferents de les previstes en la proposta.

Indicadors de frau:

- Sol·licituds de modificació, poc després de la signatura del conveni de subvenció o després de la notificació de la decisió de concessió.
- Sol·licituds de modificacions (una pròrroga) just abans de la data de finalització de les activitats.
- Resultats decebedors (informe final).

Codi	Risc	Probabilitat	Impacte
R.1	Suborns i comissions	Baixa	Alt
R.2	Conflicte d'interès no declarat	Mitjana	Alt
R.3	Pràctiques col·lusòries en la licitació	Baixa	Molt alt
R.4	Filtració de dades de les ofertes	Baixa	Molt alt
R.5	Especificacions falsejades	Mitjana	Molt alt
R.6	Filtració de dades de la licitació	Mitjana	Molt alt
R.7	Manipulació de les ofertes	Baixa	Molt Alt
R.8	Adjudicacions a una sola font sense justificació	Baixa	Alt
R.9	Divisió de contractes	Baixa	Alt
R.10	Reclamacions duplicades	Mitjana	Alt
R.11	Preus incomplets	Baixa	Alt
R.12	Doble finançament	Baixa	Alt

R.13	Incompliments del contracte	Baixa	Alt
R.14	Factures falses, unflades o duplicades	Baixa	Alt
R.15	Empreses proveïdors fictícies de serveis	Baixa	Alt
R.15	Divisió d'un contracte en diversos	Baixa	Alt
R.16	Substitució de productes	Baixa	Alt
R.17	Documents declaracions falses	Baixa	Alt
R.18	Desviació de la subvenció per a altres finalitats	Baixa	Alt

MESURES ANTIFRAU

L'entitat adoptarà una sèrie de mesures antifrau, vertebrades al voltant de quatre eixos: prevenció, detecció, i correcció i persecució.

L'agent responsable de supervisar l'execució de les mesures estarà designat per l'equip antifrau. No obstant això, s'entén que perquè les mesures antifrau resulten eficaces, no han de dependre d'un únic agent, sinó ser un treball solidari entre els diferents agents que intervenen en la gestió i l'execució de les operacions.

FASE PREVENCIÓ

Cod. Mesura	Mesura a aplicar	Riscos que prevé	Encarregat de la seua execució
P.1	Tots els membres de la mesa de contractació signen la DACI	Suborns i comissions	Equip antifrau
P.2	Les meses de contractació es componen de diversos funcionaris i funcionàries que s'alternen en aquesta funció, i existeix cert grau d'aleatorietat en la seua selecció	Suborns i comissions. Conflicte d'interès no declarat	Equip antifrau

		Suborns i comissions	
P.3	Formació – S'imparteix regularment a tot el personal cursos apropiats de formació en matèria de deontologia i d'integritat. El personal es compromet a participar en les accions formatives i fòrums duts a terme per les diferents autoritats	Suborns i comissions	Equip antifrau
P.4	S'han de publicar totes les convocatòries de contractes per a l'administració	Suborns i comissions	Equip antifrau
P.5	Totes les propostes hauran de realitzar-se i avaluar-se d'acord amb els criteris aplicables	Suborns i comissions	Equip antifrau
P.6	L'ajuntament subscriu el codi ètic i de conducta	Suborns i comissions	Equip antifrau
P.7	L'ajuntament requereix un elevat nivell de transparència en l'adjudicació de contractes, com la publicació de les dades del contracte que no tinguin caràcter reservat	Filtració dades de les ofertes	L'equip antifrau revisa el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes
P.8	L'ajuntament requereix que el procediment de licitació incloga un sistema transparent d'obertura de les ofertes i unes mesures de seguretat apropiades per a les ofertes no obertes	Manipulació de les ofertes	L'equip antifrau revisa el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes
P.9	L'ajuntament obliga les persones beneficiàries a utilitzar costos unitaris normalitzats per als subministraments adquirits de forma regular	Preus incomplets	L'equip antifrau revisa el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes

FASE DETECCIÓ

Cod. Mesura	Mesura a aplicar	Riscos que prevé	Encarregat de la seua execució
Sr.1	Controls- el procés de verificació de l'ajuntament fa ús dels previs coneixements sobre la persona	Declaracions falses de les persones sol·licitants	

	beneficiària per a adoptar una decisió ben informada sobre la veracitat de les declaracions i informacions presentades		
Sr.2	El procés de verificació de l'ajuntament inclou controls creuats amb les autoritats nacionals que administren altres fons, així com els estats membres corresponents	Doble finançament	
Sr.3	Canal de denúncies - L'ajuntament ha establert i dona publicitat a un sistema que permeti denunciar els comportaments suposadament fraudulents	Conflicte d'interès no declarat. Suborns i comissions. Filtració de les dades de les ofertes. Manipulació de les ofertes. Pràctiques col·lusòries en les ofertes. Empreses proveïdores fictícies de serveis. Reclamacions duplicades. Factures falses, unflades o duplicades. Substitució del producte.	
Sr.4	Controls - Existeixen proves que un departament d'auditoria interna de l'ajuntament revisa regularment el funcionament dels controls interns en matèria de contractació	Divisió d'un contracte en diversos. Contractació d'una única empresa proveïdora sense justificació. Omissió del procediment de licitació. Especificacions falsejades.	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes

Sr.5	Controls – L'equip antifrau requereix que les persones beneficiàries apliquen controls per a detectar la presència continuada en les ofertes de circumstàncies improbables (com a avaluadors de les ofertes que semblen conèixer perfectament el mercat) o de relacions inusuals entre tercers (com a contractistes que s'alternen entre ells).	Pràctiques col·lusòries	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes
Sr.6	Controls - Verificar si les empreses que participen en una licitació passen a ser posteriorment contractistes o subcontractistes de l'empresa adjudicatària	Practiques col·lusòries	
Sr.7	Controls – L'ajuntament duu a terme una investigació completa dels antecedents de totes les empreses proveïdores de tercers. Això pot incloure l'examen general del lloc web, de la informació interna de l'empresa, etc.	Empreses proveïdores fictícies	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes
Sr.8	Controls - L'ajuntament requereix que la persona beneficiària comprove, mitjançant els informes d'activitats i els resultats dels contractes, si els costos estan justificats (per exemple, mitjançant els llistats de personal) i que estiga autoritzat contractualment per a sol·licitar els justificants addicionals que corresponguen	Reclamacions duplicades	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes
Sr.9	Controls - L'ajuntament imposa a les persones beneficiàries que efectuen una revisió de les factures emeses a fi de detectar duplicitats (és a dir, factures repetides amb idèntic import o núm. de factura, etc.) o falsificacions. L'ajuntament haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de persones beneficiàries	Factures falses, unflades o duplicades	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes
	Controls - L'ajuntament compara el preu definitiu dels productes i serveis amb el pressupost, i amb els preus aplicats generalment en contractes similars	Factures falses, unflades o duplicades	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament de aquests controls en

			una mostra de contractes
Sr.10	Controls - L'ajuntament demana als departaments que revisen els productes o serveis adquirits per a comparar-los amb les especificacions del contracte, i recorren, per a això, a persones expertes adequades	Substitució de productes	L'equip antifrau haurà d'analitzar el funcionament d'aquests controls en una mostra de contractes

CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ

Codi	Mesura a aplicar	Encarregat de la seua execució
CP. 1	Compromís d'informar – L'equip antifrau informará l'organisme convocant dels fons (Organisme Intermedi) amb immediatesa dels següents extrems: - L'existència de qualsevol procediment judicial tendent a la determinació de conductes que puguin ser constitutives d'infracció penal i que afecten operacions o projectes finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons europeus (FEDER, FSE, Next Generation,...) - Qualsevol altra incidència que afecte operacions o projectes finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons europeus (FEDER, FSE, Next Generation,...) que pugui perjudicar la reputació de la política de cohesió	Equip antifrau
CP. 2	Qualsevol persona que informe d'una sospita de frau o punt feble mitjançant el canal de denúncies, haurà de veure preservada la seua confidencialitat, i no es tolerarà cap mena de represàlies	Equip antifrau
CP. 3	En el cas que es detecte una irregularitat sistèmica, es dissenyaran les mesures correctores oportunes	Equip antifrau

ANNEX I MODEL DE DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS(DACI)

Expedient:

Contracte/subvenció.

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/subvenció a dalt referenciat, les persones sotassignats, com a participants en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declaren:

Primer. Estar informades del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es veja compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal».

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a totes les persones candidates i licitadores.

3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de règim jurídic del sector públic, estableix que hauran d'abstenir-se d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les administracions en qui es donen algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent», sent aquestes:

- a. Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracte o en un altre en la resolució del qual poguera influir la d'aquell; ser administrador o administradora de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb alguna persona interessada.
- b. Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol de les persones interessades, amb les persones administradores d'entitats o societats interessades i també amb les persones assessores, representants legals o mandatàries que intervinguen en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associada amb aquestes per a l'assessorament, la representació o el mandat.
- c. Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.
- d. Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracte.
- e. Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».

Segon. Que no es troben incursos en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades en l'article 61.3 del Reglament financer de la UE i que no concorre en les seues persones cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei

40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic que puga afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es comprometen a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que done o poguera donar lloc a aquest escenari.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostre que siga falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que establisca la normativa d'aplicació.

(Data i signatura, nom complet i DNI)

Basat en el sistema de banderes roges (Xarxa flags) de la Comissió europea.
"Information Note on Fraud Indicators for ERDF, ESF and CF" COCOF 09/0003/00-EN

1. Tracte de favor inexplicable a una empresa contractista per part d'un empleat o empleada de contractació durant un període de temps.
2. Estreta socialització entre un empleat o empleada contractant i l'empresa proveïdora de serveis o productes.
3. Augment inexplicable o sobtat del patrimoni de l'empleat o empleada contractant.
4. L'empleat o empleada contractant té un negoci extern no revelat.
5. L'empresa contractista té fama en el sector de pagar suborns.
6. Canvis indocumentats o freqüents en els contractes que augmenten el seu valor.
7. L'empleat o empleada contractant rebutja la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació.
8. L'empleat o empleada contractant no presenta o no completa la declaració de conflicte d'interessos.
9. L'empleat o empleada no agafa mai les vacances.
10. Favoritisme inexplicable o inusual d'una determinada empresa contractista o venedora.
11. Acceptació continuada de treballs d'alt preu i baixa qualitat, etc.
12. L'empleat o empleada contractant no presenta o no completa la declaració de conflicte d'interessos.
13. L'empleat o empleada contractant sembla dur a terme negocis paral·lels.
14. L'empleat o empleada contractant va treballar per a l'empresa contractada abans d'incorporar-se a la Comissió.
15. Els familiars de l'empleat o empleada contractant treballen per a l'empresa contractada.
16. Un parent o amic de la persona beneficiària del contracte és contractat per l'empresa contractista.
17. Personal empleat habitual de la persona beneficiària és contractat perquè la beneficiària reba el seu salari com una retribució parcial o total.
18. Comportament inusual d'un empleat o empleada en la tramitació d'un expedient: retards inexplicables, falta de documents, reticència a respondre a les peticions de la jerarquia...
19. Comportament inusual d'un empleat o empleada que insisteix a obtenir informació sobre un contracte encara que no el supervise.
20. L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb les estimacions de costos, les llistes de preus publicades, les obres o serveis similars o les mitjanes del sector i els preus justos del mercat.
21. Preus persistentment alts per part de totes les empreses licitadores.

22. Els preus de les ofertes baixen quan entra una nova empresa licitadora en la competició.
23. Rotació de les empreses licitadores guanyadores per regió, treball, tipus d'obra.
24. Les empreses licitadores perdedores contractades com a subcontractistes.
25. Patrons d'oferta inusuals (per exemple, les ofertes tenen un percentatge exacte de diferència, l'oferta guanyadora està just per davall del llindar de preus acceptables, exactament en el preu del pressupost, massa alt, massa a prop, massa lluny, nombres rodons, incomplets, etc.).
26. Connexions aparents entre les empreses licitadores, per exemple, adreces, personal, números de telèfon comuns, registre de llocs web de diferents empreses per la mateixa persona, logotip molt similar i/o disseny comú dels documents presentats, etc.
27. L'empresa contractista inclou en la seua oferta a subcontractistes que competeixen pel contracte principal.
28. Les empreses contractistes qualificades no ofereixen i es converteixen en subcontractistes o l'empresa licitadora més baixa es retira i es converteix en subcontractista.
29. Algunes empreses sempre liciten entre si, unes altres mai ho fan.
30. Les empreses licitadores perdedores no poden ser localitzades en Internet, directoris d'empreses, no tenen adreça, etc. (en altres paraules, són fictícies).
31. Hi ha correspondència o altres indicis que les empreses contractistes intercanvien informació sobre preus, es divideixen territoris o arriben a acords informals d'un altre tipus.
32. Les ofertes de determinades partides semblen ser desenraonadament baixes.
33. S'emeten canvis poc després de l'adjudicació del contracte per a eliminar o modificar els requisits de les partides.
34. Les partides de les ofertes són diferents a les del contracte real.
35. L'empresa licitadora està prop del personal de contractació o ha participat en la redacció de les especificacions.
36. La declaració de disponibilitat i exclusivitat entre l'empresa licitadora i la persona experta se signa abans de la data de publicació del plec de condicions, la qual cosa indica que l'empresa licitadora tenia un coneixement anticipat d'aquest plec.
37. Només una o unes poques empreses licitadores responen a la sol·licitud d'ofertes.
38. Similitud entre el plec de condicions i el producte o els serveis de l'empresa contractista guanyadora, o el perfil de la persona experta (CV).
39. Queixes d'altres empreses licitadores.
40. Les especificacions són significativament més estretes o més àmplies que les sol·licituds d'ofertes similars anteriors.
41. Especificacions inusuals o poc raonables.
42. Elevat nombre d'adjudicacions competitives a una sola empresa proveïdora.
43. Socialització o contactes personals entre el personal de contractació i les

empreses licitadores durant el procés de licitació

44. La persona compradora defineix un article utilitzant una marca en lloc d'una descripció genérica.
45. Controls deficients en els procediments de licitació, per exemple, incompliment dels terminis.
46. Oferta guanyadora just per davall de la següent oferta més Baixa.
47. Algunes ofertes obertes abans d'hora.
48. Acceptació d'ofertes tardanes.
49. L'empresa licitadora tardana és la guanyadora de l'oferta més baixa.
50. Totes les ofertes es rebutgen i el contracte es torna a licitar (pot ocórrer diverses vegades).
51. Canvis d'alguns membres del consorci entre la cancel·lació de la licitació i el seu relançament.
52. Després de l'anul·lació de la licitació, el procediment passa a ser de negociació restringida.
53. L'empresa adjudicatària es comunica en privat amb el personal de contractació per correu electrònic o d'una altra manera durant el període de licitació.
54. Queixes de les empreses licitadores.
55. Controls deficients i procediments de licitació inadequats.
56. Indicis de canvis en les ofertes després de la seua recepció.
57. Ofertes anul·lades per errors.
58. Una empresa licitadora qualificada és desqualificada per raons dubtoses.
59. Treballs no licitats malgrat haver rebut menys del nombre mínim d'ofertes.
60. Adjudicacions d'una sola font per damunt o just per davall dels llindars de licitació.
61. Les adquisicions prèviament competitives es converteixen en no competitives.
62. Compres dividides per a evitar el llindar de licitació.
63. Sol·licitud d'oferta enviada només a una empresa proveïdora de serveis (en particular, quan s'ha anul·lat una licitació i s'ha canviat el procediment a una negociació restringida).
64. Dos o més adquisicions consecutives i relacionades de la mateixa empresa contractista just per davall dels llindars de licitació o de revisió de nivell superior.
65. Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats de mà d'obra i materials, cadascun dels quals està per davall dels llindars de licitació.
66. Compres seqüencials just per davall dels llindars.
67. Factures similars presentades sota diferents treballs o contractes.
68. L'empresa contractista factura per més d'un treball durant el mateix període de temps.
69. La suma dels fulls d'hores dels diferents projectes d'una determinada empresa contractista dona com a resultat que el personal de l'empresa contractista treballa

- "aparentment" durant més de 220 dies de treball anuals, sense estar mai malalt i sense prendre vacances.
70. Un individu o una família (mare i filles, per exemple) gestiona diverses empreses que treballen en la mateixa zona, obtenen contractes finançats per la UE i operen en els mateixos locals, amb personal comú.
 71. Càrrecs de mà d'obra excessius o inusuals.
 72. Despeses de mà d'obra incoherents amb el progrés del contracte.
 73. Canvis aparents en els fulls de temps.
 74. No es poden trobar els fulls de temps.
 75. Els mateixos costos de material imputats a més d'un contracte.
 76. La imputació de costos indirectes com a costos directes.
 77. El total d'hores de treball d'un empleat o empleada és incoherent.
 78. Els costos de cert personal poden imputar-se com a directes i indirectes.
 79. Presentació de la mateixa sol·licitud de subvenció o declaracions de despeses que per a una subvenció concedida anteriorment (errors de "copy-pasture").
 80. Solapament de projectes similars.
 81. Projectes amb les mateixes fonts de finançament.
 82. Mateixes adreces i/o números de telèfon, registradors de llocs web, persones de contacte, etc. per a diferents subcontractistes.
 83. La mateixa persona imputada com a personal empleat i consultor extern o sota "contracte civil".
 84. Discrepància entre els resultats de les proves i inspeccions i les reclamacions i especificacions del contracte.
 85. Absència de documents o certificats de prova o inspecció.
 86. Baixa qualitat, pèssim rendiment i elevat nombre de reclamacions.
 87. Indicis en els registres de despeses de l'empresa contractista que aquesta no va comprar, per exemple, els materials necessaris per a les obres, no posseeix o no va llogar l'equip necessari per al treball o no va disposar de la mà d'obra necessària en l'obra. (Nota: aquest tipus de comprovació pot ser valuosa).
 88. Els béns o serveis facturats no poden ser localitzats en l'inventari o comptabilitzats.
 89. No hi ha justificant de recepció dels béns o serveis facturats.
 90. L'absència d'ordre de compra dels béns o serveis facturats és qüestionable.
 91. Els registres de l'empresa contractista no reflecteixen que el treball s'haja realitzat o que s'haja incorregut en els costos necessaris.
 92. Els preus, els imports, les descripcions dels articles o les condicions de les factures superen o no coincideixen amb els articles del contracte, l'ordre de compra, els registres de recepció, l'inventari o els registres d'utilització.
 93. Diverses factures amb el mateix import, número de factura, data, etc.
 94. Incoherència dels números de factura.

95. Subcontractes en cascada.
96. Pagaments en efectiu.
97. Pagaments a empreses off-shore.
98. L'empresa proveïdora de serveis no es troba en cap directori, en Internet, en Google i en altres motors de cerca, etc.
99. No es pot trobar l'adreça de l'empresa proveïdora de serveis.
100. L'empresa proveïdora de serveis indica una adreça o un número de telèfon incorrectes.
101. S'utilitza una empresa extraterritorial.
102. Envasos inusuals o genèrics: envasos, colors o dissenys diferents als habituals.
103. Discrepància entre l'aspecte esperat i l'aspecte real.
104. Els números d'identificació del producte difereixen dels publicats o del sistema de numeració del catàleg.
105. Nombre de fallades de prova o funcionament superior a la mitjana, substitucions anticipades o costos de manteniment o reparació elevats.
106. Certificats de conformitat signats per persones no qualificades o no certificades.
107. Diferència significativa entre els costos estimats i els reals dels materials.
108. L'empresa contractista es retarda en el calendari, però es posa al dia ràpidament.
109. Números de sèrie inusuals o obliterats; els números de sèrie no coincideixen amb el sistema de numeració de l'empresa fabricant legítima.
110. Els números o descripcions dels articles de la factura o de l'inventari no coincideixen amb els termes de l'ordre de compra.
111. Documents financers informals no signats per personal autoritzat.
112. Declaracions signades per persones sense autoritat en el departament específic, per exemple, participació en el projecte signada per alguna persona que no és la representant legal del soci o sòcia (potencial).
113. Sol·licituds de modificació poc després de la signatura del conveni de subvenció o després de la notificació de la decisió de concessió.
114. Sol·licituds de modificacions (una pròrroga) just abans de la data de finalització de les activitats.
115. Resultats decebedors (informe final).

a) Avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau (DG REGI) EGESIF14-0021-00; 16/06/2014 (Guidance Note on fraud risk assessment for 2014-2020). Guia desenvolupada en aplicació de l'art. 125.4 c) del Reglament (UE)1303/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de desembre de 2013, pel qual s'estableixen disposicions comunes relatives al Fons europeu de desenvolupament regional, al Fons social europeu, al Fons de cohesió, al Fons europeu agrícola de desenvolupament rural i al Fons europeu marítim i de la pesca, i pel qual s'estableixen disposicions generals relatives al Fons europeu de desenvolupament regional, al Fons social europeu, al Fons de cohesió i al Fons europeu marítim i de la pesca, i es deroga el Reglament (CE) 1083/2006 del Consell.

<https://ec.europa.eu/regionalpolicy/es/information/publications/guidelines/2014/fraud-risk-assessment-and-effective-and-proportionate-anti-fraud-measures>

b) Comunicació de la Comissió (2021/C 121/01) — Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos conforme al Reglament financer.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=ES)

c) OLAF Compendium of Anonymised Cases — Structural Actions (Recopilació de casos anònims: accions estructurals).

<https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc-files/olaf-intern-2011.pdf>

d) OLAF practical guide on conflict of interest (guia pràctica sobre el conflicte d'interessos).

<https://ec.europa.eu/sfc/sites/default/files/sfc-files/guide-conflict-of-interests-es.pdf>

e) OLAF practical guide on forged documents (guia pràctica sobre la falsificació de documents).

<https://www.interreg-croatia-serbia2014-2020.eu/wp-content/uploads/2019/05/Guide-on-forged-documents.pdf>

f) Comunicació 1/2017, de 6 d'abril, del Servei Nacional de Coordinació Antifrau, sobre la forma en la qual poden procedir les persones que tinguen coneixement de fets que puguin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea.

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-és/snca/Documents/ComunicacionSNCA06-04-2017Canaldenuncias.pdf>